

15 juli 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. M.L.J. Bomers,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven (onder meer) priester van het bisdom
's-Hertogenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014.

Op 5 september 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 24 mei 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden. Tijdens deze zitting was de voorzitter wegens ziekte afwezig. Met instemming van alle partijen heeft de hoorzitting toch plaatsgevonden. De voorzitter heeft nadien kennisgenomen van de aantekeningen van de zitting en is volledig betrokken geweest bij de adviesvorming door de Klachtencommissie.

Klager is niet verschenen. Hij werd vertegenwoordigd door zijn juridisch adviseur, mevrouw mr. M.L.J. Bomers.

Namens het bisdom 's-Hertogenbosch is verschenen mr. [naam], kanselier van het bisdom.

Na de behandeling van de klacht ter zitting is de juridisch adviseur van klager in de gelegenheid gesteld aanvullend steunbewijs aan te leveren.

Op 22 juni 2016 zijn door de griffie emailberichten ontvangen van de juridisch adviseur van klager met aanvullende verklaringen.

Bij emailbericht van 24 juni 2016 heeft [kanselier] laten weten dat de aanvullende verklaringen niet nopen tot het geven van een inhoudelijke reactie.

2. De klacht

- 2.1. De klacht van klager houdt in, dat hij in zijn jeugd in [plaats] vanaf het moment dat hij negen jaar oud was gedurende een periode van vier jaren, van 1947 tot 1951, verschillende malen, in totaal ongeveer tien keer, seksueel is misbruikt door aangeklaagde.

Aangeklaagde was van medio 1947 tot medio 1951 kapelaan in de parochie [naam] in [plaats]. Klager is van 1946 tot 1954 misdienaar geweest in de noodkerk van genoemde parochie.

In 1947 werd aangeklaagde kapelaan. Klager had als misdienaar veel met hem te maken. Hij diende zowel op zondag als doordeweeks de mis. De mis werd altijd opgedragen met assistentie van twee misdienaars. Na de mis werd aan klager opgedragen om de ampullen uit de kerk te halen. Ondertussen stuurde aangeklaagde de andere misdienaar naar huis. Wanneer klager in de sacristie kwam deed aangeklaagde de deur naar de kerk op slot. Dit gebeurde alleen als de koster op tijd weg moest. In de sacristie ging aangeklaagde dicht bij klager staan, trok dan zijn pij omhoog en pakte de hand van klager. Aangeklaagde bracht de hand van klager dan naar zijn geslachtsdeel, waarna klager aangeklaagde moest bevredigen.

Enkele malen moest klager zijn onderbroek uitdoen en betastte aangeklaagde klager aan zijn geslachtsdeel. Klager moest dan bij hem op schoot gaan zitten, zodat het geslachtsdeel van aangeklaagde tussen zijn benen zat.

- 2.2. De gevolgen van het misbruik zijn enorm (geweest), zowel voor klager persoonlijk en voor zijn gezin, als voor de door hem aangegane zakelijke verhoudingen.

Klager heeft zich vanaf de periode, dat hij misbruikt is, altijd onderdanig gevoeld. Hij durfde nooit iemand tegen te spreken en deed alles wat er gevraagd werd. Ten overstaan van meisjes was hij altijd verlegen. Ook als hij gevoelens voor hen had, bleef hij afstandelijk.

In zijn huwelijk met zijn vrouw ondervond hij problemen met intimiteit. Hulpverlening heeft hij echter nooit ingeschakeld, omdat hij zich schaamde.

Klager heeft nooit gedurfd om zijn kinderen (echt) te knuffelen. Hij was altijd bang, dat zijn affectie verkeerd begrepen / uitgelegd zou worden.

Klager is zich door het seksuele misbruik altijd de zwakkere partij blijven voelen. Hij heeft veel moeite gehad om in relaties met andere mensen zijn eigen stem te laten horen, in het bijzondere tegenover mensen met autoriteit. Er werd vaak misbruik van klager gemaakt. Klager liet dit toe en wist niet beter dan dat dit steeds gebeurde. Dit heeft ertoe geleid, dat hij absoluut geen vertrouwen meer had in andere mensen. Hij heeft zelfs een afkeer gekregen van Nederland en in het bijzonder van de 'autoriteit', de rechtspraak en de wetgeving. In 1993 is klager met zijn vrouw naar [land] vertrokken. Daar heeft hij twee jaar lang op de kade zitten vissen. Toen alle boosheid en verdriet enigszins waren gezakt, heeft hij in [land] zijn leven weer geleidelijk aan kunnen opbouwen. Daar werd hij nagenoeg niet herinnert aan zijn ervaringen met het seksueel misbruik.

Toen het seksueel misbruik binnen de katholieke kerk in het voorjaar van 2010 in de publiciteit kwam, werd klager opnieuw geconfronteerd met zijn verleden. Hij is pas toen gaan beseffen, welke impact het seksueel misbruik in zijn jeugd op de rest van zijn leven heeft gehad.

- 2.3. Het doel van de klacht is, dat klager in zijn recht wil worden hersteld door middel van erkenning van het hem aangedane leed en hij wil excuses van de zijde van het bisdom ontvangen.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam], bisschop van 's-Hertogenbosch, heeft namens het bisdom de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Het misbruik betreft gebeurtenissen die op zichzelf zeer te betreuren zijn en waarvoor de kerk zich moet schamen. Medeleven en excuses zijn hier op zijn plaats, doch bovenal dient aan slachtoffers recht te worden gedaan en zo nodig hulp worden geboden, waarbij het bisdom terdege begrijpt, dat het indienen van een klacht bij slachtoffers wonden open rijt en weggestopte emoties ten volle naar boven kan laten komen. Het is daarom van groot belang, dat alle klachten grondig en objectief worden onderzocht, waartoe het bisdom uiteraard volledig medewerking zal verlenen.

Naar aanleiding van de klacht heeft het bisdom naar vermogen onderzoek verricht in de archieven van het bisdom en de parochie, hetgeen echter geen informatie over mogelijk seksueel misbruik of betreffende verdachte omstandigheden rondom de overplaatsing naar Nijmegen heeft opgeleverd. In de rapportage van de Commissie Deetman wordt aangeklaagde genoemd op basis van de melding van klager. Nadere gegevens over aangeklaagde zijn ook bij het bisdom niet bekend.

Nu de archieven en navraag geen nadere informatie hebben opgeleverd kan het bisdom het seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde noch ontkennen noch bevestigen, waarmee het bisdom nadrukkelijk het voorgevallene niet wil bagatelliseren.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een gegrondverklaring van de klacht kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt, dat de klacht van een klager wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt, dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.

Het is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden, dat klager in de periode van 1947 – 1951 seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift is beschreven.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de details, waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft gedaan.

De Klachtencommissie heeft voorts kennisgenomen van de verklaringen van:

- de heer [naam], waaruit naar voren komt dat klager hem in 2007 – 2008 in detail heeft verteld, dat hij seksueel is misbruikt door aangeklaagde.
- mevrouw [naam] en mevrouw [naam], dochters van klager, waaruit naar voren komt dat ze in het verleden hebben gehoord, dat hun vader seksueel is misbruikt door een geestelijke.

Een en ander ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde in de door klager gestelde omvang.

De Klachtencommissie zal dan ook adviseren de klacht van klager gegrond te verklaren.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie, waarin klager jegens aangeklaagde stond, hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 juli 2016 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.